

Літературний процес 40 — 60-х років XIX ст

**Розвиток
української
літератури в
Західній Україні.**

Друге українське Відродження.

Характерна особливість цього періоду

- високий розвиток романтизму ;
- формування якісно нових напрямів реалізму (критичний реалізм).

-**вихід альманахів:**

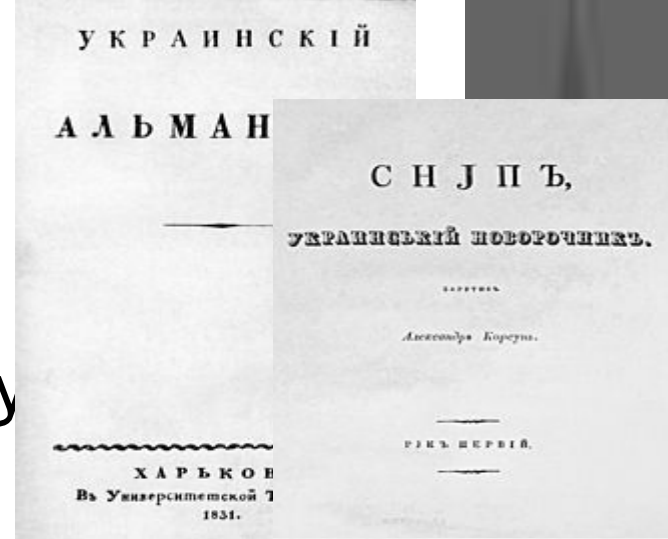
«Український альманах» (1831р., м.Харків

« Сніп»(1841 р., м. Харків);

«Молодик»(1843 р., м. Харків

« Ластівка»Євгена Гребінки
(м. Петербург);

журнал «Основа».

С Н І П Ъ,
УКРАИНСКІЙ НОВОРОЧНИКЪ.

КАРТЕЖА

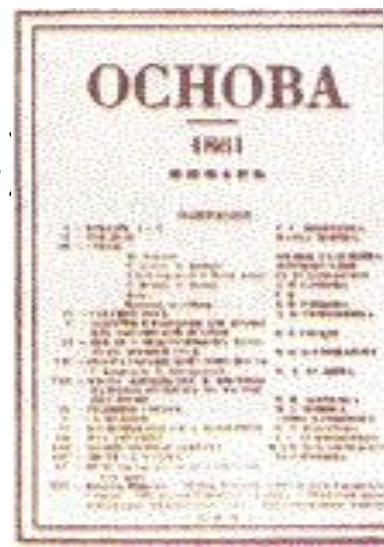
Александръ Корсунъ.

РІКЪ ПЕРВІЙ.

МОЛОДІКЪ
НА 4333 РОДЪ.
УКРАИНСКІЙ ЛІТЕРАТУРНЫЙ
СБОРНИКЪ,
Издаваемый Н. Бецкимъ.

ЧАСТЬ ВТОРАЯ.

ХАРЬКОВЪ.
ВЪ УНИВЕРСИТЕТСКОЙ ТИПОГРАФИИ.
1845.

ЛАСТІВКА.

Сочиненія

на Малороссійскомъ языкѣ.

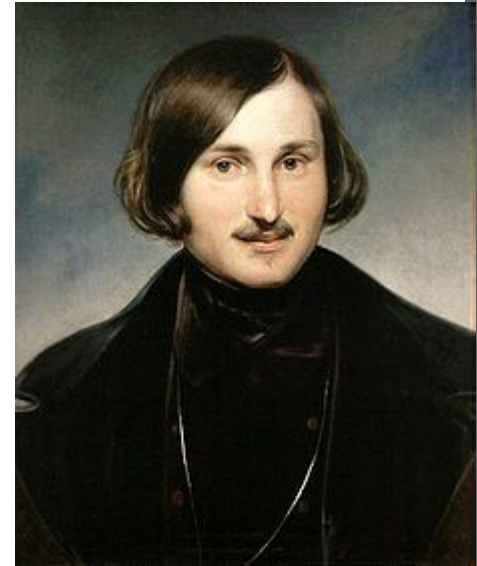
Гг. А. Борзятинскаго, Е. Гребенки, Грещала: Осмо-
ляна, Е. Зыбля, Н. Котляревскаго, Корсунскаго,
Кулины, Марьянника, П. Пасаревскаго, А. Чужбинс-
каго, Т. Шевченка, С. Шеремети и другихъ.

ПОВѢСТИ И РАЗСКАЗЫ,
НѣКОТОРЫЕ НАРОДНЫЯ МАЛОРОССІЙСКІЯ
ПѢСНИ, ПОГОВОРКИ, ПОСЛОВИЦЫ, СТИХО-
ТВОРЕНІЯ И СКАЗКИ.

Собралъ Е. Гребенка.

Виникнення
української школи в середовищі
польських письменників

- ⦿ Активний період творчості
Миколи Гоголя («Тарас Бульба»
- ⦿ Миколи Маркевича («Українські мелодії»),
- ⦿ Петра Гулака-Артемовського
(байка «Пан та Собака» та ін.)

- ⦿ Романтизм - художній метод у літературі й мистецтві першої половини XIX ст., коли реальній дійсності, що не задовольняє митця, протиставляються картини життя бажаного, витвореного мрією, піднесеного над дійсністю.
- ⦿ Характерні особливості: виняткові характери у виняткових обставинах, ліризм, фантастика, увага до історичного минулого, героїв-лицарів, звернення до фольклору

- Український романтизм демонстрував повернення до правди, простоти і народності (національності), що дало окрилені образи, простір живому вираженню письменницької індивідуальності, Український романтизму поділяється на три періоди:
 - 1) 1835- 1844 рр. — харківський;
 - 2) 1840 -1847 рр. — київський;
 - 3) 1855 - 1862 рр. — петербурзький

Українські романтики:

Евген Гребінка (1812 1848) прозаїк, байкар,
Пірик (байки «Ведмежий суд», «Рибалка», «Ячмінь»,
Сонце та Хмари, пісні Очі черные, очи страстные, Ні, Ма
не можна нелюба любить та Ін.);

Левко Боровиковський (1811 1889) — перекладач, поет
(збірка поезій Байки і прибаютки); автор романтичних
балад, написаних на сюжети українських народних переказів;

Амвросій Метлинський (1814 1870) - автор етнографічних збірок
(Южній русский сборник), романтичних віршів (Думки і
пісні та ще дещо Амвросія Могили), співець героїчного
минулого
українського народу (поезії Гетьман, Козача смерть, Степ та
ін.);

Микола Костомаров (1817 1885) — поет, прозаїк,
драматург, учений -історик. Головна праця Костомарова
«Книга буття
українського народу», у якій підноситься
національна свідомість,
гідність українського народу, християнська мораль як
основа
суспільства;

- Віктор Забіла (1808 1869) —
автор романтичних поезій про
нещасливе кохання (стали піснями
Не щибечи, соловейку, Гуде вітер
вельми в полі, Туга серця та ін.);
Михайло Петренко — автор пісні
«Дивлюсь я на небо»;
Олександр Афанасьєв-Чужбинський
— автор романсу «Скажи мені правду»;
Марта Писаревська; Ганна Барвінок та інші

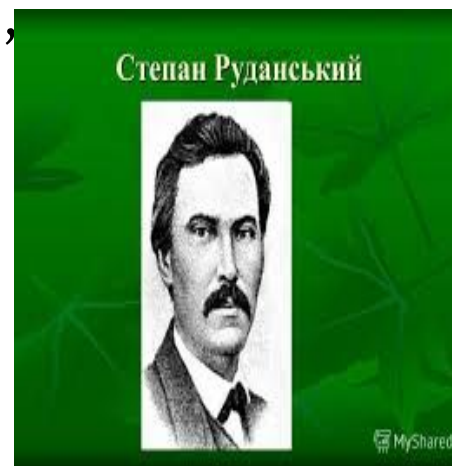
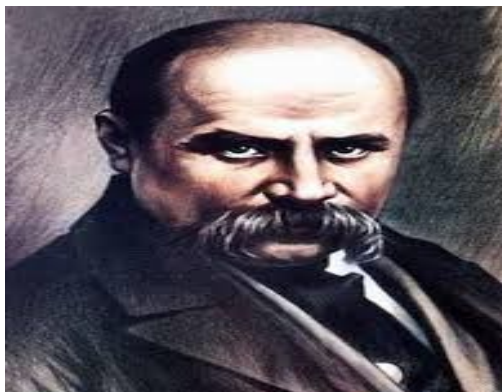

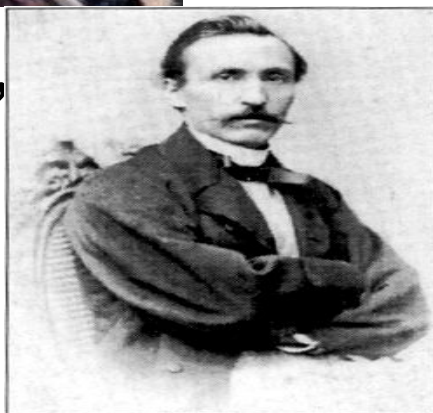
Основоположником критичного реалізму в українській літературі є Тарас Шевченко .

- ◎ Реалізм (від лат. річ, діло, матеріальний) - художній метод у мистецтві й літературі, що характеризується увагою до повсякденного суспільно-побутового життя, типізацією, епічністю;
- ◎ провідний критерій художності — вірність дійсності, прагнення до безпосередньої достовірності, відтворення життя у формах самого життя.

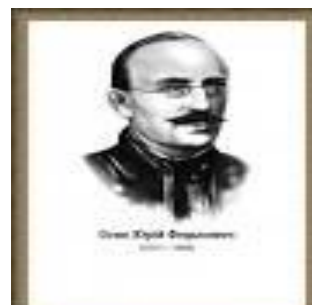
- ◎ **Критичний реалізм** - художній метод, для якого характерне : сміливе викриття вад суспільного устрою, заперечення законів існуючої системи.
- ◎ * **Українська поезія представлена** творчістю Т. Шевченка, Л. Глібова, С. Руданського,

П. Куліша,

Ю. Федьковича.

* Українська проза представлена
Творчістю
Марка Вовчка,

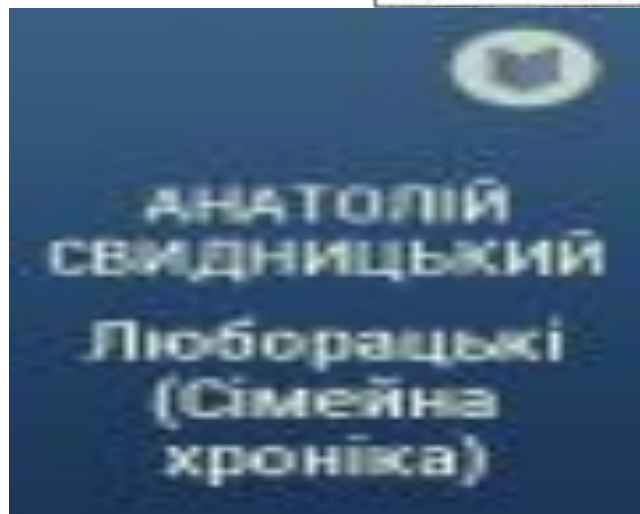
ка

П. Куліш

О

Становлення нової літератури в Галичині

◎ *Історичне підґрунтя*

З 1772 р., територія Наддніпрянщини перебувала під владою Австро-Угорщини.

1848 р. скасовано кріпацтво. Але особливо гостро відчувався національний гніт.

1834 р., - У Львівській духовній семінарії
нелегальний літературний гурток
«Руська трійця»,
засновниками якого були Маркіян
Шашкевич (псевдонім — Руслан),

Dalibor Jan Wagilewicz

- Девіз
гуртка - слова народної пісні зі збірки Ми
хайла

Максимовича «Світи, зоре, на все поле,
закіль місяць зійде.»

Клятва, яку давали
ті, хто вступав до гуртка:

«Чесним словом
протягом усього життя працювати на
користь народу і відродження

◎ 1833 р. — члени гуртка уклали
рукописну збірку «Син Русі;»

1834 р. — фольклорно-літературна
«Зоря»

(заборонена цензурою),

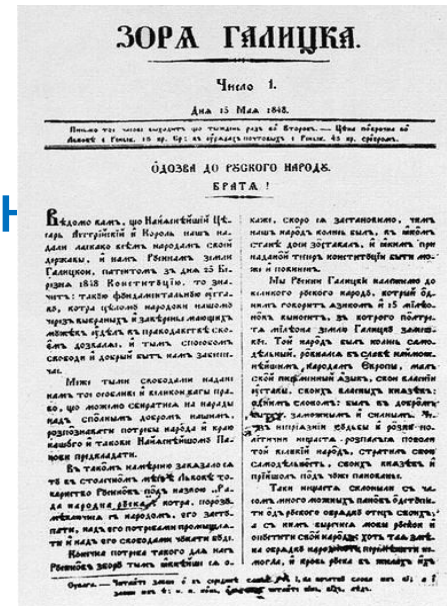
1837 р. збірку «Зоря» під назвою

«Русалка Дністровая» видано в
Будапешті. На звороті титульної
сторінки містилися слова

чеського вченого Яна Коллара:

« Не тоді, коли очі сумні,

а коли руки діяльні, розквітає
надія.»

Теми, яких торкалися митці:

- рідна мова і література;
- тяжке становище українського народу;
- історія України;
- фольклор та ін.

